

25 november 2013 t/m 15 maart 2014

Overleven is hard werken

Charlotte Schleiffert

Centrum
Beeldende
Kunst
Drenthe

Inhoudsopgave

Introductie	3
Een duivelse maskerade	5
Hyppotamus Amphibius en andere bastaarden	7
Montserrat Fluitkikker met vriendin	9
Hand in hand in China	11
'Kenia hoopt op rust'	13

Overleven is hard werken

Charlotte Schleiffert

Introductie

Het CBK Drenthe presenteert de tentoonstelling *Overleven is hard werken* van de Nederlandse kunstenares Charlotte Schleiffert (1967). Haar meer dan levensgrote tekeningen van exotische figuren, uitdagende schilderijen en groteske sculpturen gaan over verleiding en verderf, onderdrukking en macht.

Toen Schleiffert in 1992 afstudeerde aan de Ateliers '63 in Haarlem, een postacademische opleiding voor beeldend kunstenaars, was dat verrassend genoeg met bloemstillevens. Een onderwerp dat in contrast lijkt te staan met haar huidige gedurfde tekeningen en sculpturen. Een aantal jaren na haar afstuderen verhuisde Schleiffert naar Rotterdam waar zij een atelier betrok aan de Keileweg. Geen onschuldige plek in een wijk waar extremen samen komen, en die lange tijd dienst deed als tippelzone. Schleiffert werkte in Rotterdam verder aan tekeningen en recentelijk ook aan sculpturen waarin het persoonlijke en politieke nauw met elkaar verbonden zijn. De onschuld van de bloemstillevens heeft plaatsgemaakt voor sterke figuren, 'survivors', en een betrokkenheid bij politieke gebeurtenissen en uiteenlopende culturen.

De afgelopen jaren werkte Schleiffert onder andere in China, Duitsland, Frankrijk, België en Indonesië. Soms voor een beperkte periode als 'artist in residence', soms voor langere tijd zoals in China waar Schleiffert zeven jaar heeft gewoond en gewerkt. Vanuit een verlangen de wereld te begrijpen en in zich op te nemen, begeeft zij zich in andere culturen, verwonderd over de gebruiken die daar gangbaar zijn. Ook leest Schleiffert veel kranten, tijdschriften en boeken. Haar werk is een afspiegeling van de wereld om haar heen: de stad Rotterdam, een andere cultuur, of een pagina in de krant.

In de tentoonstelling *Overleven is hard werken* is een groot aantal van die indrukken verzameld. Verzonnen figuren waarin een mix van verschillende culturen en tijden terug te vinden is. U ziet grote sculpturen van skeletten, en tekeningen en installaties waarin gebeurtenissen uit het dagelijkse nieuws gevangen worden en tot stilstand gebracht.

Overleven is hard werken is een tentoonstelling over macht en liefde, over dood en leven, over verschillende culturen en over de mogelijkheid ons te verwonderen.

Overleven is hard werken, 2013

Een duivelse maskerade

In de entreehal van De Nieuwe Kolk en in het CBK Drenthe zijn grote tekeningen te zien van fantasiefiguren uit een wereld waarin oost en west vrolijk door elkaar zijn gehusseld. Het zijn figuren met een verhaal, personen die tussen twee werelden leven, gespleten maar toch een eenheid. Schleiffert combineert elementen uit de hedendaagse wereld van glitter en glamour met punk en popcultuur, met dieren en skeletten en met mode van vroeger en nu. De figuren hebben dierenhoofden, skelettenkoppen of maskergezichten en dragen soms een indianentooi of Indonesische hoofdtooi. Hun eigenlijke gezicht krijgen we niet te zien.

Onder de uiterlijkheden van kleding en maskers schuilt een interesse voor (culturele) verschillen en tegenstellingen. Schleiffert is geïnteresseerd in situaties waarin machtsverschillen zichtbaar worden, ofwel op kleine schaal tussen mensen of op grote schaal tussen culturen. Onder meer het kolonialisme is voor Schleiffert een bron van inspiratie.

De grote hulk, een van de tekeningen in het CBK Drenthe, gaat over een standbeeld in Lapangan Banteng, Jakarta, met als bijnaam De grote hulk. Op de tekening staat ook tekst, een recente ontwikkeling in het werk van Schleiffert. De tekst vertelt het verhaal van grondbezit, grenzen en vrijheid: 'Het standbeeld herinnert aan de overdracht van Nieuw Guinea aan Indonesië op 1 mei 1963. Bij de Soevereiniteitsoverdracht in 1949 konden Nederland en Indonesië niet tot overeenstemming komen over Nieuw Guinea. (...) In 1969 beslisten 1025 door de Indonesische overheid aangewezen afgevaardigden dat het gebied aan Indonesië zou toebehoren.' In het hart van *De grote hulk* is een figuur getekend, een symbool van vrijheid dat in één juichende beweging zijn ketenen lostrekt.

De grote hulk, 2011

Hyppotamus Amphibius en andere bastaarden

Sinds kort maakt Schleiffert sculpturen waarin zij tekeningen en skeletten van dieren met elkaar combineert tot 'bastaard' wezens. Normaal gesproken treffen we skeletten aan in volkenkundige en natuurhistorische musea om uitgestorven diersoorten zichtbaar te houden. Met de samengestelde figuren van Schleiffert wordt een beroep gedaan op het vermogen ons te verwonderen. Het zijn wezens van wie we het bestaan niet vermoeden.

Mr. Johnson, een grote tekening van een man in pak met het skelet van een hert als hoofd, is een van de eerdere werken waarin een schedel te zien is. Die interesse in skeletten werd geboren in het Musée d'anatomie in Parijs. Hier was Schleiffert werkzaam als artist in residence. De tekeningen zijn de eerste uitingen van een fascinatie voor de anatomie van mens en dier of een combinatie tussen beide.

De gipsen geraamten zijn gecombineerd met tekeningen van gemaskerde hoofden, vergelijkbaar met de getekende figuren in de entreehal van De Nieuwe Kolk. Zij vormen bijzondere wezens waarin opnieuw diverse tegenstellingen zijn samengevoegd.

Hyppotamus Amphibius, een van de sculpturen, is een kruising tussen het skelet van een dier en een exotisch uitziende mensfiguur. Deze titel komt overeen met de Latijnse benaming voor een nijlpaard. De figuur is gemaskerd en voorzien van een hoofdtooi. Een raadselachtige verschijning zonder duidelijke herkomst. In plaats van te ontfeden zoals gedaan wordt bij uitgestorven diersoorten, bouwt Schleiffert een nieuwe 'bastaard'.

Hyppotamus Amphibius, 2013

Montserrat Fluitkikker met vriendin

In Theater De Nieuwe Kolk zijn ruim twintig kleine tekeningen te zien. Deze lijken wat betreft formaat en onderwerp af te wijken van de andere werken. Schleiffert toont met de tekeningen een kleurrijke wereld waarin mens en natuur harmonieus samenleven. Maar zelfs in de idyllische wereld die hier geschetst wordt ligt gevaar op de loer. Op een aantal tekeningen zijn de personen verstrengeld in de vegetatie en is een man te zien wiens kruis verstrikt is geraakt in een liaan.

Schleiffert maakte de tekeningen in de lente, onder de indruk van de veranderingen in de natuur. Eén van de tekeningen werd uitgewerkt in een muurschildering in museum Het Domein in Sittard, waar Schleiffert in 2011 een solotentoonstelling had.

Japanse man in natuur, 2011

Man in rode natuur, 2011

Vrouw met vlinders, 2011

Polistes, 2011

Hand in hand in China

Schleiffert woonde een aantal jaren in China. Hier was het lange tijd niet gangbaar dat een man en vrouw hand in hand over straat lopen. De associatie met seksualiteit is snel gemaakt en juist daarop ligt een sterk taboe in de traditionele Chinese cultuur. Schleiffert merkte op dat er in China een negatief beeld bestaat over de westerse samenleving en de omgang met seksualiteit. Een dubbele moraal, want in China is het niet ongewoon een prostituee op te zoeken. Ze zijn zelfs een gangbaar onderdeel van het uitgaansleven en het hotelwezen.

Tegen de achtergrond van deze verschillende opvattingen maakte Schleiffert een aantal schilderijen. Soms suggereert zij seksuele handelingen of toont zij twee figuren innig in elkaar verstrengeld als teken van vriendschap. Of ze verleidt ons tot een interpretatie: zien we nu een vrouw een andere vrouw uitdagen of kijkt zij naar haar eigen spiegelbeeld? *Rose* is zo'n schilderij. Een vrouw met een weelderige bos haar, uitgesproken rode lippen en groen opgemaakte ogen, hurkt over een andere figuur van wie alleen een stel benen zichtbaar is. Wat er precies gebeurt wordt overgelaten aan de verbeelding.

Taboes en opvattingen over seks, liefde en vriendschap en verschillende omgangsvormen tussen mensen in diverse culturen worden in de schilderijen van Schleiffert uitgewerkt zonder platvloers te worden. Er is veel aandacht besteed aan kleur en materiaal. Bijvoorbeeld het folie dat gebruikt is in een van de schilderijen (*Spring*) en de objecten die voor de doeken op de grond liggen of de abstracte vormen en kleurvlakken op plaatsen waar je een lichaamsdeel verwacht. Deze delen van de kunstwerken trekken de aandacht zonder een duidelijke betekenis prijs te geven.

Rose, 2009

Spring, 2010

'Kenia hoopt op rust'

De installaties in de benedenruimte van het CBK Drenthe zijn gebaseerd op gebeurtenissen uit het nieuws. De tekeningen hebben krantenkoppen als titel, bijvoorbeeld *'Kenia hoopt op rust'* of *'Geen baan, geen geld, geen vriendin'*. Een aantal is voorzien van uitspraken van slachtoffers van de genocide in Rwanda en de versterking van de vredesmissie in Srebrenica in 1994. Tegelijkertijd gaan deze werken over de manier waarop wij naar het nieuws kijken vanuit onze eigen positie. Vanuit een veilige huiskamer en de zekerheden die we hebben opgebouwd. Aan de installaties zijn objecten toegevoegd, bijvoorbeeld tweedehands speelgoed. Het lijkt een poging de slachtoffers te troosten of de toeschouwer op een andere manier naar deze berichten te laten kijken.

Terug naar het land der Acacia's is een serie tekeningen gecombineerd met abstracte objecten. De tekeningen zijn opgehangen tegen een rood en blauw gekleurd behang dat ergens doet denken aan het behang van een kinderkamer. Die subtiele verwijzing biedt context en verwijst naar de veilige omgeving van waaruit dit soort berichten vaak wordt bekeken.

Töten war so leicht wie Wasser trinken, is een serie tekeningen gebaseerd op het dagelijkse nieuws in Berlijn. De titel komt uit een Duits krantenartikel over een boek van Ishmael Baeh, een voormalig kindsoldaat uit Sierra Leone. Het boek wordt besproken in de context van de oorlog in Sierra Leone. De zin betekent zoiets als, 'doden was zo eenvoudig als het drinken van water'. Een alledaagsheid vergelijkbaar met de manier waarop wij situaties beleven in kranten en op tv, met een vanzelfsprekendheid van geweld waar Schleiffert haar vraagtekens bij zet.

Töten war so leicht wie Wasser trinken, 2008

Terug naar het land der Acacia's, 2010-2011

Colofon

Overleven is hard werken

Charlotte Schleiffert

www.charlotteschleiffert.com

© 2013 CBK Drenthe

Deze tentoonstelling is een productie van het CBK Drenthe:

Toos Arends (idee)

Judith Spijksma (productie)

Edwin van Splunter (technische uitvoering)

De Nieuwe Kolk

Weiersstraat 1

Postbus 174

9400 AD Assen

0880128000

info@cbkdrenthe.nl

Ontwerp: Rocket Industries

Druk en binder: het Grafisch Huis

Oplage: 3000

Papier: wif 80 grs/m2

Uitgave en teksten: CBK Drenthe

Het CBK Drenthe bedankt de bruikleengevers:

Galerie Akinci, Annie Gentils Galerie

Deze tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door:

Gemeente Assen, Beringer Hazewinkel Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds en SNS Reaal Fonds.

Gemeente Assen

Prins Bernhard Cultuurfonds

cbkdrenthe.nl